

Abdunazarov Saidaxmat Abdumalikovich
Jizzax politexnika instituti "Iqtisodiyot va menejment" kafedrası professori
Shamsiyeva Dilshoda Asqarali qizi
Jizzax politexnika instituti magistranti

**HUDUDLARNING INVESTITSION SIYOSATINI
TAKOMILLASHTIRISH ZARURATI VA USTUVOR YO‘NALISHLARI
(JIZZAX VILOYATI MISOLIDA)**

***Annotatsiya:** Mazkur maqolada hududlarning investitsion siyosatini takomillashtirish zarurati, investitsion muhitni yaxshilashning iqtisodiy ahamiyati hamda hududiy rivojlanishni ta'minlashdagi ustuvor yo'nalishlar yoritilgan. Shuningdek, hududlarga investitsiyalarni jalb etish mexanizmlarini rivojlantirish, davlat va xususiy sektor hamkorligini kuchaytirish hamda investitsion faollikni oshirish bo'yicha taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.*

***Kalit so'zlar:** hududiy rivojlanish, investitsion siyosat, investitsion muhit, xorijiy investitsiyalar, iqtisodiy o'sish, davlat-xususiy sheriklik.*

Abdunazarov Saidakhmat Abdumalikovich
Professor of the "Economics and Management" department of Jizzakh
Polytechnic Institute
Shamsiyeva Dilshoda
Master's degree of Jizzakh Polytechnic Institute

**THE NEED AND PRIORITY DIRECTIONS OF IMPROVING THE
INVESTMENT POLICY OF THE REGIONS
(IN THE EXAMPLE OF JIZZAKH REGION)**

***Abstract:** This article describes the need to improve the investment policy of the regions, the economic importance of improving the investment environment, and the priority directions for ensuring regional development. Proposals and recommendations were also developed for the development of mechanisms for*

attracting investments to the regions, strengthening the cooperation of the public and private sectors, and increasing investment activity.

Key words: *regional development, investment policy, investment climate, foreign investments, economic growth, public-private partnership.*

Kirish

Bugungi global iqtisodiy sharoitda hududlarning barqaror va izchil rivojlanishi ularning investitsion salohiyatini oshirish bilan chambarchas bogʻliq. Investitsiyalar iqtisodiy oʻsish, ishlab chiqarish va xizmatlar tarmogʻini kengaytirish, yangi ish oʻrinlarini yaratish, hamda aholi farovonligini oshirishga xizmat qiluvchi asosiy omillardan biridir. Ayniqsa, viloyatlar kesimida investitsion siyosatni takomillashtirish strategik ustuvor yoʻnalishga aylanmoqda, chunki har bir hudud oʻzining resurs salohiyati, geografik joylashuvi va ijtimoiy-iqtisodiy xususiyatlariga ega.

Mazkur maqolada Jizzax viloyati misolida hudud investitsiyalarining holati, uning afzalliklari va mavjud muammolari, shuningdek, investitsion siyosatni takomillashtirishning ustuvor yoʻnalishlari tahlil qilinadi.

1. Jizzax viloyatida investitsiyalar hajmi va statistik koʻrsatkichlar

Jizzax viloyati soʻnggi yillarda investitsiyalarni jalb etish boʻyicha ijobiy tendentsiyalarni namoyish etmoqda. 2025-yilning yanvar–sentabr holatiga koʻra, hududlar kesimida 443,6 trillion soʻmlik asosiy kapitalga investitsiyalar oʻzlashtirilgan boʻlib, Jizzax viloyati 18,7 trillion soʻm miqdor bilan umumiy hajmning taxminan 4,2 % ini tashkil etgan. Bu koʻrsatkichlar viloyatning mamlakat boʻyicha investitsiya strukturasidagi rolini ochiq koʻrsatadi.

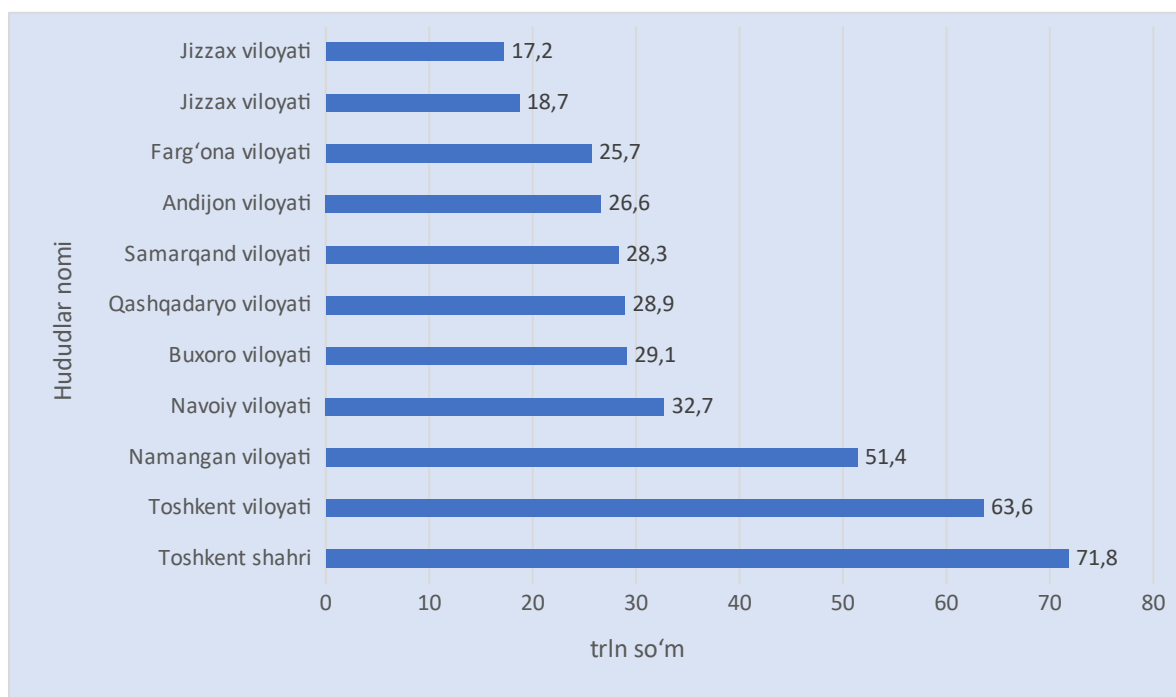
2023-yilda markazlashgan investitsiyalar hajmi Jizzaxda 1,8 trln soʻmga yetdi, bu investitsiyalarning oʻsishini aks ettiradi.

Bundan tashqari soʻnggi yillarda investitsiyalarni jalb etish boʻyicha yirik loyihalar amalga oshirilmoqda. 2024-yilda viloyatda 400 ta loyiha boʻyicha umumiy qiymati 2 mlrd AQSh dollari miqdorida investitsiya jalb qilindi va bu loyihalar 11 000 dan ortiq yangi ish oʻrinlarini yaratish rejalashtirilgan.

Shuningdek, yana 50 loyiha bo'yicha qariyb 6,1 mlrd AQSh dollari qiymatida investitsiyalar jalb etilishi ko'zda tutilgan.

Grafik 1.¹

Jizzax viloyatida 2025-yilda amalga oshirilgan asosiy investitsiyalar

Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlariga ko'ra, 2025-yilning yanvar—sentabr oylarida 443,6 trln so'mlik asosiy kapitalga investitsiyalar o'zlashtirilgan.

2. Investitsiya tarkibi va istiqbollari

Investitsiyalarning tarkibiy tahliliga qaraganda, investitsiyalar ko'pincha infratuzilma va yangi qurilish loyihalariga yo'naltirilmoqda. Masalan, ilgari (2022-yilda) investitsiyalarning 50,3 % i yangi qurilishlar uchun ajratilgan.

Viloyatga jalb etilgan xorijiy investitsiyalar ham muhim rol o'ynaydi — 2022-yilda xorijiy to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar umumiy hajmning 95,2 % ini tashkil etgan.

¹ https://stat.uz/uz/matbuot-markazi/qo-mita-yangiliklar/64902-investitsiyalar-b-jicha-ajsi-ududlar-etakchi-2?utm_source

Aholi soni va iqtisodiy ko'rsatkichlar bo'yicha Jizzaxda doimiy aholi soni 2025-yil 1- oktabr holatiga 1 559 883 nafarni tashkil etgan, bu hudud iqtisodiy faollikni yanada kengaytirish uchun katta inson resursiga ega ekanini ko'rsatadi.

3. Investitsion siyosatni takomillashtirish zarurati

Hududning iqtisodiy potensialini to'liq ochish uchun investitsion siyosat samaradorligini oshirish zarur. Buning bir nechta asosiy sabablari mavjud:

- **Infratuzilma salohiyati:** Transport, energetika, kommunikatsiya kabi infratuzilmalar hali ham investitsiya talab qilmoqda — bu esa investorlar uchun qo'shimcha imkoniyatlar yaratadi.

- **Raqobat bardoshligi:** Hududlar o'rtasida iqtisodiy farqlar mavjud bo'lib, ularni kamaytirish investitsiyalarni jalb etish orqali amalga oshiriladi.

- **Bandlik va eksport imkoniyatlari:** Investitsiyalar yangi sanoat korxonalarini yaratishda muhim rol o'ynaydi va eksport salohiyatini oshiradi.

Jizzax misolida bu talablar aniq ko'rinmoqda, chunki viloyat hukumatining maqsadi 2025 yilgacha 2 mlrd AQSh dollari investitsiya jalb etish fikrini ilgari surmoqda.

4. Ustuvor yo'nalishlar

Hududning investitsion siyosatini takomillashtirishda quyidagi yo'nalishlarga alohida e'tibor qaratish zarur:

a) Infratuzilma sarmoyalari va raqobatbardoshlik

Investitsiyalarni yo'naltirishda infratuzilma taraqqiyoti ustuvor bo'lishi lozim — avtomobil yo'llari, logistika markazlari, energiya tarmoqlari bu jarayonda strategik ahamiyatga ega.

b) Davlat-xususiy sheriklik

Davlat va xususiy sektorning sheriklik asosida hamkorligi investitsion loyihalarni amalga oshirish va moliyaviy resurslarni jalb etishda muhim rol o'ynaydi.

c) Xorijiy investitsiyalarni qo'llab-quvvatlash

Xorijiy investitsiyalar viloyatga salohiyatli texnologiyalar va tajriba olib kiradi. Ularni jalb etish uchun qulay iqlim yaratish — soliqlar, kafolatlar va huquqiy kafolatlar — investitsion siyosatning ustuvor yoʻnalishi boʻlishi kerak.

d) Mahalliy salohiyatni rivojlantirish

Mahalliy biznes va kichik korxonalarni qoʻllab-quvvatlash orqali viloyat iqtisodiyotini diversifikatsiya qilish mumkin.

Taklif va tavsiyalar

1. **Investitsion infratuzilmani modernizatsiya qilish** – transport, logistika va energetika tarmoqlariga sarmoya jalb qilish.

2. **Xorijiy investorlarni qoʻllab-quvvatlash** – soliq imtiyozlari, huquqiy kafolatlarni kuchaytirish.

3. **Davlat-xususiy sheriklik mexanizmlari** – katta loyihalarni moliyalashtirish uchun sheriklik shartnomalarini kengaytirish.

4. **Mahalliy biznesni rivojlantirish** – kichik va oʻrta biznes uchun kredit va grant dasturlarini joriy etish.

Xulosa

Jizzax viloyati soʻnggi yillarda investitsiyalarni jalb etish boʻyicha sezilarli ijobiy natijalarga erishmoqda. Statistik maʼlumotlar shuni koʻrsatadiki, hududga yirik loyihalar, yangi ish oʻrinlari va iqtisodiy faollikni oshirish uchun investitsiyalar yoʻnaltirilmoqda. Biroq, hududlar oʻrtasidagi iqtisodiy farqlarni bartaraf etish, infratuzilma rivojlanishini tezlashtirish, xorijiy va mahalliy sarmoyalarni jalb etish kabi masalalar investitsion siyosatning takomillashtirilishini talab etadi.

Ushbu jarayon hududning raqobatbardoshligini oshiradi va investitsion muhitni yanada jozibador qiladi — bu esa uzoq muddatli iqtisodiy oʻsish va ijtimoiy farovonlikni taʼminlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR ROʻYXATI

1. Zaynalov, J. R., Aliyeva, S. S., & Ruzibayeva, N. X. (2020). Investitsiya. Toshkent: Iqtisod-Moliya nashriyoti.

2. Haydarov, O‘. A. (2022). Investitsiya. Toshkent: Yangi nashr nashriyoti.
3. O‘zbekiston Respublikasi. (2019-yil 25-dekabr). Investitsiyalar va investitsiya faoliyati to‘g‘risida (O‘RQ-598-son).